

СПРАВКА

за приносите на гл. ас. д-р Надежда Борисова Илиева във връзка с участие в конкурс за академична длъжност „доцент” по научната специалност 01.08.08. География на населението и селищата в Националния институт по геофизика, геодезия и география – БАН, обявен в Държавен вестник, бр. 48, от 31 май 2013 г..

Теоретико-методологични:

1. Изяснена е значителна част от понятийно-терминологичният апарат на географията на етносите. Разкрит е предметът, обектът и целта на изследване на етническата география. Характеризирани са ромите като специфична етническа общност и модификацията на етническите признаци, които ги определят (публикации 1, 2, 11, 18).
2. Създадена е методика за географско изследване на етническите общности и очертаване на районите с компактно заселване на дадена етническа общност с прилагането на специфични математико-статистически методи и на различни инструменти в ГИС за пространствени анализи (1, 2, 13, 14).

Научнопознавателни:

3. Анализирани са демографските, социално-икономическите, психологическите, етнокултурните и политическите фактори, влияещи върху естественото възпроизводство, броя и териториалното разположение на ромите и турците в България. Определени са три етапа в протичането на демографския преход при турската етническа група и два етапа при ромската група, които са съпоставени с тези на българската етническа общност. Показано е влиянието на етническия състав на населението върху демографската криза в България в териториален аспект (1, 2, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 19, 21, 22, 23, 24).

4. Характеризирани са особеностите на миграциите на двете най-големи етнически групи в страната (турската и ромската), като е анализирана политиката към тези групи през отделните периоди (1, 2, 6, 7, 12, 21, 22, 25,).
5. Открити са основните периоди в изменението на броя на турското и ромското население в страната въз основа на особеностите на естественото и механичното движение и промените, които настъпват в териториален аспект (1,2).
6. Направен е анализ на причините за формиране на райони с висока концентрация на турско и ромско население и промените в териториалния им обхват през отделни периоди. Определени са три района с компактно заселване на турската етническа група – Лудогорски, Източностаропланински и Източнородопски и четири ареала с висока концентрация на ромско население в страната – Североизточен, Северозападен, Маришки, Задбалкански (в края на 80-те години на XX в.), а от началото на XXI в. – пет ареала (Североизточен, Северозападен, Маришки, Задбалкански и Бургаски) (1, 2, 7, 12, 22, 23).
7. Анализиран и групирани са геодемографските фактори като предпоставка за възникването на етнорелигиозни конфликти (3);
8. Посочени са причините и промените в самоидентификацията на българите мюсюлмани в България. Разкрито е териториалното разположение на българите мюсюлмани според начина им на самоопределяне. Изследвани са брачно-семеините отношения като един от индикаторите за семейната им организация и протичащите културно-битови процеси. Анализиран са репродуктивните нагласи както и социално-икономическите, етнокултурните, демографските, географските, политическите, урбанизационните, религиозните фактори, влияещи върху тези процеси (5, 8, 9, 11, 15, 19).

Практико-приложни:

9. Създадената методика за характеризирание на етническите общности, приложена при изследването на турската и ромската етническа група в България може да се приложи и при други подобни изследвания (1, 2, 13, 14).
10. Създадени са организирани бази данни за турската и ромската етническа група по предварително подбрани показатели, използвани като основни атрибутивни данни в ГИС. Те позволяват актуализация на информацията, с което се гарантира приемственост в изследванията, и стават изходна база за бъдещи разработки.
11. Дадени са редица препоръки за решаване на някои основни проблеми на ромското население с цел създаване на ефективна икономическа и социална интеграция на ромското население в българското и европейското пространство. Познаването на особеностите в демографското поведение, броя и териториалното разположение на етноконфесионалните групи ще допринесе за приобщаването им в процеса на решаване на общи национални и регионални социално-икономически задачи (1, 2).
12. Получените резултати от досега проведените изследвания могат да се прилагат и за следващи научни изследвания с етническата проблематика, при разработване на планови и стратегически документи за развитието на районите със смесен етнически състав. Разработването на една успешна регионална политика ще бъде ефективно, при условие че се познава демографската ситуация, броят и локализацията на отделните етнически и религиозни общности и техните проблеми. Редица резултати от направените изследвания са сведени до предложения за насочване и обвързване на научните обобщения от

изследванията главно с проблемите на регионалното управление и демографската политика.